

VURUN KAHPEYE

Halide Edip Adıvar

Öykü Cephelerde görev yaparak bu mücadelenin içinde bulunmanın bağımsızlık savaşının kalıcı bir zafer için yeterli olmadığı anlatıldığı romanda, Milli Mücadelede kadının yeri konu edilir. Kısaca annesini ve yüzbaşı olan babasını küçük yaşta kaybeden Aliye'nin eğitim vermek için gittiği yerde yaşadığı hayat mücadelesi ve savaş dönemi anlatılır. İnsanların yobaz düşüncelerini değiştiremeyen öğretmen Aliye çocukları eğitmek için çok uğraşır. Aliye'nin nişanlısı olan Tosun Bey, tuttuğunu koparan, sert bir Kuvayı Milliye yüzbaşısıdır. Oldukça vatanperver bir yapıda olan Tosun Bey, Yunan işgalcilerini temizlemek için savaşa gittiğinde Aliye'ye de görev verir. Görevi yanlış anlayan ve Aliye'yi kahpelikle suçlayan Fettah Efendi ile Uzun Hüseyin Efendi'nin halkı galeyana getirince Aliye'nin öldürülmesine neden olurlar. Tosun Bey döndüğünde nişanlısının öldürülmesine çok üzülür, her ikisini de halkın önünde cezalandırır, sonları ölüm olur.

Tema

Aydınlanma Mücadelesi Romanda, vatanın tam bağımsızlığını kazanılması için halkı aydınlatma konusunda da mücadele verilmesi gerektiği ve yobazlığın, gericiğin ancak doğru eğitimle aşılabileceğinin altı çizilir.

Kişiler

Aliye İdealist ve vatansever bir öğretmen olan Aliye, bağımsızlığı bir yaşam biçimi olarak kabul ederek yobazlaşan ve bağınazlaşan köylüyü eğitmeye çalışmış fakat başarılı olamamıştır.

Tosun Bey Kuvayı Milliye hareketinin komutanı olan Tosun Bey, Aliye'nin nişanlısıdır. Cesur ve korkusuz olan Tosun Bey, düşmana karşı vatani en iyi şekilde savunmuş ve köylünün güvenini kazanmıştır.

Ömer Efendi ve Gülsüm Hala Aliye köye atandığında yanlarında kaldığı Ömer Efendi ve Gülsüm hala oldukça iyi ve sevgi dolu insanlardır. Aliye'yi ölen kızının yerine koyan aile Aliye'yi korumaya çalışır.

Hacı Fettah Efendi ve Uzun Hüseyin Köyün imamı olan Fettah ile zengin eşrafından Hüseyin vatanseverlikle ilgisi olmayan, halkı kışkırtmaya çalışan, hain ve Aliye'ye sahip olmak isteyen kötü karakterlerdir.

Aliye (Uyumlu)

Karakter Oldukça mahcup bir muallim olan Aliye yaşadığı yerin sorunları ve kendi çekiciliği yüzünden türlü sıkıntılarla uğraşarak gericilerin iftirası ile öldürülür. Aliye üstün fedakârlık özelliği ile duyarlı ve güçlü bir karakter sergiler. İnsanlara faydalı olmak, iyilik etmek varlığını mutlu eder. İyi eğitim görmüş, vatansever, ilerici, sert, idealist, dürüst ve namuslu bir kadın olan Aliye'nin her davranışı uyumlu olmasından kaynaklanır. Görüşü alınan mantıklı, akıllı bir kız olarak Aliye, bağınazlığa, cehalete karşı çıkar.

Aktiviteler Aliye boş zamanlarında yazı yazar, dışarıyı izlemekten keyif alır. Daha çok eğitim-öğretim için gün boyu çocuklarla ilgilenmekten hoşlanan Aliye, kadınlarla iletişim kurmaya çalışmakta ve örnek olmayı arzulamaktadır. Aliye arada Tosun'a mektup yazar. Milli mücadelede önemli görevleri olan Tosun Bey'e yardım etmek için çeşitli görevleri başarıyla yerine getiren muallime sonunda kahpe addedilerek öldürülür.

Kişiler Aliye öksüz ve yetim büyüdükten sonra muallim olur ve taşrada kızlarını kaybetmiş bir ailenin yanında kalarak onlarla sıkı olur. Dolayısıyla Gülsüm Hala ve Ömer Efendi ile yakın bir aile ilişkileri olur. Okuldan öğrencisi Durmuş kendisini tehlikeye atacak kadar çok sevdiği öğretmeni Aliye ile iletişindedir. Damyanos ile evlilik sohbetleri olan Aliye Fettah Efendi ve Uzun Hüseyin'den hazzetmemektedir, sohbetleri hep olumsuz biter. Tosun Bey'i tanıdıktan sonra gizli gizli pek çok kez görüşen Aliye, kendisi ile nişanlanır.

ÖRNEK ANILAR

Mahcup Annesini kanser illeti yüzünden kaybettikten sonra yetim kalan Aliye, çekingen ve yalnız bir çocukluk geçirir. Annesinin peşine güçlü bir asker olan babasını da kaybeder. Hayatta kimsesi kalmayan Aliye'nin hali, tavrı nu nedenle hep bir mahzunluk içindedir; "Bütün yetim kızlar gibi şifasız bir şefkat ve muhabbet ihtiyacı, yine bütün kimsesizler gibi her nazardan kendi ruhuna kaçan, gömülen çekingen ve sumut bir ruhu vardı." Aliye, Tosun'dan ilk hoşlandığında da mahcubiyeti ile delikanlı ile muhabbete yaklaşamaz, çekinir. Kendisini kızı gibi gören, sahip çıkan aileye karşı duyduğu mahcupluk duygusu ile onları mutlu etmek için her şeyi yapar.

Sert/Cesur Kimi zaman ürkek, korkak halleri olsa da merhum yüzbaşı babası kadar cesur ve sert bir karakter gösteren Aliye, kendisini tehdiye gelen Hüseyin Efendiye haddini bildirir; "Asker babasının sağlam iradesinden tevarüs ettiği sükunla ve kuvvetli bir sesle: -Siz kimsiniz, ne hakla kapıyı vurmadan giriyorsunuz?" Kendisini elde etme arzusunda olan insanlardan da ürkmeye gerekirken, içindekileri belli etmeden kendini müdafaa eder; "Aliye'nin pembe yüzü, dudakları kadar kızardı. Onun da muhitinin, düşüncelerinin, tahsilinin biriktirdiği cinsiyetinin şerefini muhafaza etmek için toplanan azim ve arzusu galeyan ediyordu. Fakat ne bir zaaf, ne gözyaşı, ne de korku gösterdi." Yaşadığı topraklara kendini adadığına yemin eden Aliye köylüden para talep etmemesi için onunla hususi olarak görüşür; "Size ölmüş anamın, şehit babamın ruhuna yemin ediyorum ki, eğer kasabada Tosun Bey'in yaptığı fenalığa mani olamazsam elimle Tosun Bey'i öldürürüm."

Vatanperver Ailesini kaybettikten sonra ruhunda oluşan derin boşluğu kendini vatana adayarak kapayabileceğine inanan Aliye öğretmen olup, atandığı köyde çocuklara da vatan sevgisi aşılar; "O, çok coşkulu bir ruhla çocuklara milli marşlar öğretiyor, her yerde memleketi alan yabancıların şiddetle aleyhinde bulunuyor, çocukları ellerinde bayraklarla sokaklarda, biraz halkla mektebi karıştıran milli heyecanla dolaştırıyordu." Pek çok kere dilinden düşürmediği cümleleri, köydekilerin de diline pelesenk olur; "-Sizin toprağınız benim toprağım, sizin eviniz, benim evim, burası için, buranın çocukları için bir ışık, bir ana olacağım ve hiçbir şeyden korkmayacağım." Böylesine cesur ve vatanperver bir kız olan Aliye diğer kadınların da aklına girmeye, yol göstermeye çalışıyordu; "Aliye, mektep çocuklarına yavaş sesle manzumeler ezberletiyor, kızların analarına beyaz kırmızılı esvaplar yaptırmak için, imalarda bulunuyordu."

Akıllı Verdiği kararlarda son derece düşünerek karar veren Aliye, her zaman kendisi için en mantıklı yolu seçer, Tosun Bey ile ilgilendiği zaman kalbi yanına gitmesini söylese de kendisi mantığını dinler; "O, hep bu düşünceyi şeytanın kendisini kandırıp onun yanına çıkarmak için icat ettiği bir düşünce sanıyordu. O, kapı aralığından erkeklere görünen her yakışıklı namdar adam arkasından koşan bir kız değildi." Evinde kaldığı yaşlı Ömer Efendi bile onun zekâsına güvenerek hareket ederek, düşmanla girdiği münakaşa da son fikri Aliye'ye danışmak ister. Sevdiği adam dâhil herkes Aliye'nin kararlarına güvenir; "Fakat senin zekân, senin kahraman kalbin bu felaketten de bir yol bulup sıyrılacaktır."

Çekici Aliye, güzelliği ile her delikanlının aklına yer eden bir çekiciliğe sahiptir. Erkekler tarafından sürekli arzulan Aliye, cazibesi ile Yunan komutasına kadar nam salar. Kimsenin aklından çıkmayan menekşe gözleri, elleri görenin hayalinden gitmez; "Fakat bu, ırkı, lisani, yüzü ve ruhu bir sır olan mahluk, babasının zincirli ellerini tutarkenki ince parmaklarının rakik hareketiyle bir defa Damyanos'un ellerini tutsa, o yumuşak kızın dudakları bir defa....Artık düşünemiyordu." Maaruf Bey, Uzun Hüseyin, Damyanos ve Tosun için Aliye hep güzel ve çekici kadını simgeler. Çekiciliği ile vatani kurtarma aşamasına gelen Aliye, kendini feda eder.

Fedakâr Hayatının geri kalanını çocuklara adayan Aliye, evinde kaldığı anne baba yerine koyduğu Gülsüm halayı ve Ömer Efendiyi de çok sever. Bu zaafı bilinen Aliye'nin manevi babası kaçırılınca Aliye kendini feda eder; "Aliye'nin ince yüzü sararmış, gözleri parlamış, fakat korkudan, yeisten ziyade, karar almış bir vaziyet kesbetmişti. Evet, bir karar almıştı. Durmuş'la bu arka duvardan, ağaçtan aşağı inecek, onunla hükumete gidecek, Kumandan'ın yanına çıkacak, Ömer Efendi'yi kurtaracaktı." Nişanlısı Tosun'un kendisinden istediği fedakârlıklara olumlu bakan Aliye, Tosun için daha da yüreklenir ve dediğini yapar; "Sonra, birdenbire kendine siper ve hamî olan bu mazlum ve sevgili adam için ölebilecek bir fedakârlıkla atan kalbi, ona daha kuvvetli ve emin bir cesaret verdi." Bitap halde gittiği Yunan karargâhında Damyanos ne derse yapmaya razı gelmek zorunda olduğunu bilerek gider; "- Kumandan, dedi. Size çok ciddi bir kararımı söylemeye geldim. Siz buradan gitmeden evvel, bana izdivaç teklif etmişsiniz...Bazı şeriat mukabilinde onu kabule karar verdim."

Tosun Bey (Mantıklı)

Karakter Tosun Bey, Kuvayı Milliye'nin bir yüzbaşı olarak, haşin, sert, adil, korkusuz, ilkeli, güçlü, inançlı, güvenilir ve lider kişiliğiyle halkın güvenliğini korumakla kendini sorumlu tutar. Kararlarında duyguya yer vermemeye çalışan Tosun Bey, planlı ve çok yönlü düşünür. Kendisi güvenilir olduğu kadar sevdiklerine de koşulsuz güvenen karakter, vatanperver kişiliği ile yurdunun güvenliğini her şeyden önde tutar.

Aktiviteler Güçlü bir lider, yüzbaşı olarak yaşayan Tosun Bey, çatışmalarda, cephede bulunmak dışında kendisi için yaptığı bir şeye pek rastlanmaz. Atına binen, çevresiyle iletişim halinde olmaya çalışan Tosun Bey, zengin halktan askerler için para toplamaya çalışır. Birkaç kez de nişanlısı Aliye ile mektuplaşır.

Kişiler Genel olarak Tosun Bey, Aliye ile iletişim halindedir. Onunla fikir alışverişi sağlayan karakter, kasabaya geldikten sonra Ömer Efendi ve Gülsüm Hala ile görüşür. Aliye'yi kasaba ahalisinden ister, halkla kaynaşır. Aliye'nin öğrencisi küçük Durmuş ile de kendisine yardım etmesi vesilesi ile tanışır, kaynaşırlar. Aliye hakkındaki detayları Durmuş'tan alır.

ÖRNEK ANILAR

Lider/Sert Kuva-yı Milliyeci ve Aliye'nin nişanlısı olan Tosun Bey, Karadeniz'in haşin, sert fakat bir o kadar genç Yüzbaşı'sı olarak tanımlanır. Kendisi sahip olduğu fiziksel özelliklerini liderliği ile birleştirerek çevresindekileri yönetir; "Küçük sofada Tosun Bey'in odasının kapısını açık buldu. İçeride siyah Karadeniz kostümü, yanında sallanan başlığıyla onu ayakta buldu. Karşısında Haydar ve Selim, sapsarı emirlerini alıyorlardı. Ömer Ağa da ayakta, iki yüzü endişeli ve sinmiş görünüyordu." Tosun Bey, İzmir işgal edildikten sonra, hemşerileri ile güçlü bir çete oluşturup dağa çıkar. Pek çok ahalinin korktuğu Tosun Bey, okula gidip diğer öğretmenle konuşurken ona ser çıkışır; "Tosun Bey Hatice Hanım'a sert sert baktı: Muallime Hanım, namus kadının yüzünü açıp açmamasında değildir. Din de peçe demek değildir."

Vatansever Onun asıl öne çıkarılan özelliği, bütün duygu ve düşüncelerine egemen olan yurt aşkıdır. Yurt topraklarını düşman işgalinden kurtarmaktır ve bunun için canını verinceye kadar yapmayacağı şey yoktur. Aliye'nin sahip olduğu olumlu özelliklerin çoğuna, erkek kişiliğine özgü biçimleriyle sahip olan komutan âşık olmasına rağmen aşkı ikinci plana atar. Vatani gözündeki namusla eşdeğer tutan Tosun Bey, düşmanlara duyduğu kin ile dağlarda yaşar ve vatana sahip çıkar; "-Ağalar, memleketimize düşman girdi. Ne mal, ne ırz, ne de can bıraktı. Bizler düşman kovmak için dağa çıktık." Köy halkının çekindiği Tosun Bey'den Yunan kumandan da oldukça fazla çekiniyordu; "Tosun bu havalide oldukça, Yunan ordusunun arkası tehlikede idi."

Adil Bilmediği konularda bilen fikrine danışıp, doğru karar almak isteyen adil bir karakterdir. Aynı zamanda halktan alacağı paralarla ilgili de eşit olmaya ve fakirden almamaya gayret eder; "Tosun Bey'in adamları ahalden parasız bir şey almamış ve ahaliyi vergiden masun olduklarını, yalnız muayyen adette zengin eşrafın müdafaa için para vereceğini söylemiş ve ahaliyi kazanmışlardı." Sormadan, bilmeden karar almak istemeyen kumandan Tosun, Ömer Efendi ile istişare eder; "Hep Ömer Efendi'den kasaba hakkında malumat alıyor, kasabanın eşrafı, bu havalideki Kuvayı Milliye'yi iâşe için ne verebileceğini tahkik etmekle meşgul görünüyordu."

Sorumluluk Sahibi Gizli gizli Aliye'yi görmeye gittiği gün, kaldıkları evin askerler tarafından kuşatılmış olmasıyla kendi cephesine gidemeyince üzüлüp bunu dert edinen Tosun Bey, cephenin kendisine ihtiyacı olduğunu söyler. "Çare mi, Aliye? Benim burada saklanmam bir çare olmaz ki, benim mutlak gece yarısına kadar bu evden çıkmam lazım. Yunanlıların mutlak benim kasabada olmadığımıza kanaat getirmeleri lazım lazımdır. Yoksa bütün ordunun selameti mevzuubahistir. Anladın mı? Hem bu felakete sırf kendi zaafım seni görmek için kalbimin çocuk zaafı sebep oldu. Eğer buraya gelmeyeydim, vazifemi yapmam muhakkaktı."

İlkeli Kendisi ile aldığı kararlarda duygusal olmamaya gayret eden Tosun Bey oldukça ilkeli bir kişidir. Şartlar ne olursa olsun, varlığının ve yurdunun güvenliğinin temelinde değişmeyen, eğilip bükülmeyen, her durumda geçerliliğini koruyan ilkeleri olan Tosun, kimi zaman Aliye'yi ikinci plana atar. Aliye'nin yanında sabahladığı gün oradan çıkma planları yaparken, aşkını unuttur ve neferlerini komuta etmek için nasıl çıkacağını düşünür. Bu düşünceler hâsıl olurken, duygularına yer vermez; "Aliye'yi en ateşli ve samimi bir derinlikle seven Tosun'un yüzünde, her şeyden uzak, münferit ve korkunç bir düşünce, belki bir yeis hâkim oldu. Birkaç saat evvel Aliye'nin gözlerinin temasıyla sarhoş

ve uysal, kendinden geçen Tosun, şimdi beyindeki hâkim fikrin haricinde hiçbir şey hissetmiyor, anlamıyor, hiçbir lakırdıyla mukabele etmiyordu.”

Plancı Kendine ve planlarına son derece güvenen Tosun Bey, Damyanos'un Aliye'ye zaafı olduğunu öğrendiği zaman hemen plan kurup, Aliye'yi bile bile ateşe atması plancı kişiliğinin göstergesidir. “-Sen, benim nişanlımsın, aşkımızın memleketimizden ayrı bir yeri olamaz; burada kalacaksın, bu hafta zarfında Yunanlıların askerlerini, kuvvetini, cephanesini koyduğu yeri öğreneceksin. Burada bir hafta sonra aynı saatte belki ben, belki Kaptan Selim bulunacak, sen gelirsin yahut bir kâğıt yazar, Durmuş'la gönderirsin, dedi.” Kafasındaki planları Aliye sayesinde uygulayan Tosun Bey, Ömer Bey'in evinden görünmeden çıkarak süvarilerin başına gider. Yaptığı hesaplar neticesinde, Aliye'yi de görevlendirerek bir aya kadar kasabayı Yunan askerlerinden temizlerler. “Aliye'ciğim, dedi. Yarın bizim ordu öğleye kadar buraya gelecek, ben mutlak bu gece, sabahtan evvel, Yunan cephesini atmaya, ilerideki köprüyü tahribe memurum dedi. Bunun olmaması, maazallah, bütün ordu için felaket olabilir. Seni ölümden beter bir şeye gönderiyorum. Fakat senin zekân, senin kahraman kalbin bu felaketten de bir yol bulup sıyrılacaktır. Herhalde sana namusum üzerine yemin ediyorum ki, senden daha cesur, senden daha kahraman bir tek asker tanımıyorum. Hatta Türk ordusunda bile, anladın mı? Çünkü senin çekeceğin ıstırabı, senin feda ettiğin şeyi feda eden kimse, daha ben görmedim...”

Uzun Hüseyin (Kötü)

Karakter Kısa bir süre İstanbul Hukuk Fakültesinde okumasına rağmen kabalığından ödün vermeyen Hüseyin, evli ve çocuk sahibidir. Aliye ile tanıştıktan sonra onu elde etmeyi kafasına koyup, hain planlar yapmaya başlayan bencil adam hayatta istediği her şeyi elde edebildiği için Aliye'nin reddine kinle karşılık verir. Hanımları olmasına rağmen Aliye'nin menekşe gözlerini aklından çıkaramayan Uzun Hüseyin bu nedenle vatana ihanet dahi eder. Kişisel çıkarlarını ön planda tutan saygısız, düzenbaz, kaba, hain ve şehvet düşkünü adamın tekidir. Ahali tarafından pek sevilmeyen Uzun Hüseyin, Kuva-yı Milliye karşı bir işbirliği oluşturur. Sonunda ise Aliye'ye yaptıklarından ötürü Fettah Efendi ile idam edilir.

Aktiviteler Uzun Hüseyin bir köşede oturup kahve, tütün içer. İşsiz güçsüz ama zengin olan Hüseyin Efendi, pek çok akşamlar içkili, kadınlı eğlenceler organize eder. Yaptığı bağ eğlencelerine Yunan komutanını da davet eden Hüseyin Efendi, kasabanın kahvehanesinde vakit geçirir, Fettah Efendi ile dedikodu eder.

Kişiler

En yakın dostu Hacı Fettah Efendi olan Uzun Hüseyin aklındaki tüm fitne fesadı onunla planlar. Kasaba halkını pek bir şey yerine koymadığı içi gerek olmadıkça muhatap olmaz. Ömer Efendi ile olan görüşmeleri Aliye üzerine olur. Damyanos ile olan alakası, kazanacak tarafın onun olduğuna inanması ve Damyanos ile yakınlaşma sebebi ise onu Aliye sevdasından uzaklaştırıp kendine Aliye'yi zevce almaya onu da ikna etmektir.

ÖRNEK ANILAR

Saygısız/Kaba Bir süre İstanbul Hukuk Fakültesinde okumasına karşın kabalığı ile Aliye'yi tiksindiren Uzun Hüseyin saygısız biridir. Kasabaya, kasabaya atanan bir öğretmene, her şeyden evvel kendi eşlerine saygısı olmayan Uzun Hüseyin zenginliği ile kendini herkesten üstün görür. Elde etmek istediği her şeyi bu yola başvurarak alabilen karakterin Aliye'de sonuç alamaması onu daha da çılgına çevirir ve saygısızlaştırır. “Gördün mü eşraf evladına hakareti, gördün mü Kantarcıların Hüseyin'i beğenmemeyi? Nihayet benim ayağıma, benim kollarımın arasına yalvara yalvara düşeceksin.”

Şehvetli Aliye'yi gördüğü ilk günden beri aklından çıkaramayan Uzun Hüseyin, ona sahip olmanın çeşitli yollarını arar. Onu kollarının arasına alma arzusu taşıyan adam üstelik evlidir. Aliye dikleştikçe ona daha çok çekici gelmeye başlar, üstelik başka adamlar da ondan hoşlandıkça Uzun Hüseyin çılgına döner. Her fırsatta Aliye'yi tacize çalışır. “Aliye, Hacı Fettah Efendi'nin evinde hissettiği azab ve ıstıkraktan çok fazla bir öğrenme duydu. Karşısında bu uzun burnu gittikçe iştiha ile çarpılan, uzun, yosunlu dişleri, soluk ve çirkin dudakları arasında manidar ve kibirli bir tebessümle sırttan, bulanık gözleri en bayağı bir şehvetle perdelenen bu adam, onda nihayetsiz bir tikslenme yaptı. Hüseyin Efendi belagatıyla ikna edemeyip de daha mutaarrız vaziyete geçtiği zaman, Aliye ömründe unutamayacağı bir feveranla Hüseyin Efendi'nin sıska vücudunu öyle bir itti ki, rakı ile, sefahatla, en çirkin ve yorucu bir eğlence hayatıyla zaten mütereddi ve bin bir hastalığın sahibi olan vücudu yıldırımlanmış gibi pencereye kadar fırladı.”

Bencil Vatanı savaş içerisinde iken hala kendi kişisel menfaatleri doğrultusunda kararlar alan Uzun Hüseyin, Kuva-yı Milliye karşıtı bir işbirlikçidir. Ayrıca Aliye ile ilk tanışmalarına vesile olan olayda zengin çocuklarının mektepte farklı bir bakım istemesi ile de bencilliğini kanıtlar. Kendince kurduğu planlarında hep kişisel çıkarları önde gelir; “Bu planı tamamen tatbik etmeden zaafına mağlup olmamak için neler neler yapıyordu. Asabını, iradesini yormak için, her gecesi bir sefahat, bir sarhoşluk akşamı oluyordu. İstanbul’dan Beyoğlu’nun güzel Rum kokotlarından iki kadın getirtmişti. Esir alır gibi gözünü, boyunu, şeklini Aliye’ye benzer olması için İstanbul’daki memuruna çok sıkı talimat vermişti. Hakikat, kadınlardan biri ince, uzun kirpikli, mavi gözlü idi. Bundan başka Uzun Hüseyin Efendi’de kasaba ve köyde güzelliğiyle meşhur zavallı kadınları toplatıyor, Damyanos’un önüne atıyordu.”

Kıskanç Aliye’nin başkasının olması fikri ile her gün çılgına dönen Uzun Hüseyin, adeta azap çekerek, sürekli kafasında planlar kurar; “Tosun Bey’le Ömer Efendi ayrıldığı zaman eşrafın hepsinde biraz Aliye’ye minnet hissi vardı. Yalnız Hacı Fettah Efendi’nin gayzı ve kini eskisinden çok fazla (idi) ve Kantarcıların Hüseyin Efendi beyinde bir hançer vardı. İkisinin birden zihninden bir fikir hâkimdi: Tosun’un hareketinden(...) kasabasındaki Yunan kumandanını haberdar etmek, Tosun’un on beş gün sonra dönüp Aliye’yi almasını menetmek, Hacı Fettah Efendi, Kuvayı Milliye’ye karşı uyanan teveccühe, bulanık gözlerinde çirkin bir ziya ile baktı: - Bizden para almamasını bir kahpenin nüfuzundan mı biliyorsunuz?”

Düzenbaz İçinden sürekli planlar kuran, çıkarlarına hizmet için çeşitli oyunlara başvuran Uzun Hüseyin son derece güvenilir ve düzenbazdır. İşgal güçleri komutanı Damyanos’u her gece ağırlayan, ona içkili ve kadınlı eğlenceler düzenler. Uzun Hüseyin Efendi’yi en özlü biçimde, babasının idamını önlemede yardımcı dokunabileceğini umarak evine gittiğinde sergilediği ahlaksız davranışları ve yardıma muhtaç durumundan istifade etmeye yönelik teklifi karşısında Aliye’nin ona söyledikleri tanımlamaktadır: “Ben, diyordu, babamı böyle kurtarmak istesem sana niye geleyim? Sen ne kadar da olsa Türk ve Müslüman’sın diye geldim. Sen, Damyanos’tan çok fena, daha çok kâfirsin.”

Hain En yakın dostu Hacı Fettah Efendi’yle birlikte, Tosun Bey’in planlarını Yunan komutanına ispiyonlamaya giderken yegâne amacı, Aliye’ye sahip olma yolundaki en önemli engeli ortadan kaldırmak düşüncesi idi. İsteği olmayınca Aliye’ye olan duyguları intikam arzusuna dönüşmüş, onun linç edilmesinde önemli bir rol oynar. Vatanını satan, Yunan komutası yanında yer alan Uzun Hüseyin’in hainliği ölümüyle sonlanır. “Hüseyin Efendi, Hoca’nın işaretle laf anlamadığını görünce cüppesini eliyle çekti, burnu çarpılmış, ağzı köpürüyordu: Çorbacıya söyle tercüman efendi, Yunanlılar kasabaya gelirse bu kız benim olacak. Kumandan’a ne isterse yaparım. Biz oranın en büyük eşrafıyız, Kumandan’a ikram ederiz, Kumandan’a canla, başla hizmet ederiz, fakat bu kız benim olmalı...”